

DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2020-10-86-34>

УДК 37.01(063)

Семенов Ю.М., Старцева Т.А.

Київський державний університет телекомунікацій

ІННОВАЦІЙНИЙ ЗМІСТ НАВЧАННЯ ТА КУЛЬТУРА ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Анотація. Ця стаття аналізує шляхи як поєднувати лексичний аспект, граматику, стиль з мистецтвом, автентичною літературою, обговоренні фактів в вільній дружній атмосфері, які мають великий вплив на громадську та індивідуальну думку, розвиваючи природній словниковий запас. Багато викладачів використовують тільки аудиторію для своєї роботи та підручник отриманий для цього. Це не робить цікавим навчальний процес та не спонукає студентів підвищувати свій рівень знань. Задача полягає в тому, щоб шукати інші форми інноваційного змісту навчання. Ця стаття має за мету розглянути важливість ігрової практики для аналізу автентичного твору після відвідування театру, створити образи персонажів, використати факти з історії та наблизити їх до реального життя, користуватись оригінальним текстом, аналізувати мову разом з викладачем, визначити роль викладача в інноваційному процесі навчання.

Ключові слова: аспект, стиль, автентична література, вплив, форми навчання, ігрова практика.

Semenov Yuriy, Startseva Tetyana

Kyiv State University of Telecommunications

INNOVATION CONTENT OF EDUCATION AND CULTURE OF FOREIGN LANGUAGE LEARNING

Summary. The article shows the ways how to make the combination of lexical aspect, grammar, style with the art, authentic literature, the discussion of facts in the free, friendly atmosphere, which have a big impact on public and individual opinions, developing a more nature-like vocabulary. The problem is that a lot of teachers use only the classroom for their work and manuals they have got for it. It does not make the educational process interesting and it does not push the students to raise their level of knowledge. The task is that it needs to seek for another ways of education. The aims of this article are to consider the importance roleplaying practice for analysis of authentic text after visiting theatre, to create the images of characters, use facts of the history and make closer them to the reality, applicate the original text, analyze the language together with the teacher, define the role of the teacher in innovation process of the education. Learners need to develop a critical eye for analyzing, evaluating and synthesizing new information, the differences in styles of native language and English, reading the authentic literature of the authors the language of whom they study. The material analysis namely the best methods which are used for more intensive meaning of English, stimulation of students and achievement of positive results offer the teacher a wide range of actions and methods in such processing. The conversations which are widely accepted in the methodology must be compounded not only with lexical material, grammar, phonetics but also with the art for general outlook, theatrical creation in the roleplays, abilities to show their activities in the confidence manner on the imaginary scene with the audience in friendly atmosphere, with free usage of language on the base of theatrical imagination, learning the authentic material [1–7]. Such work helps students to research idiom origin, slang, synonyms and discuss word choice in English to enlarge their vocabulary. This article confirms that the best way is to develop discussion skills through roleplay after attending theatre. Students share ideas with their partners and with the other group in the form of pyramid. The role of the teacher is to attend theatre with the group of students, to facilitate the choice of the ideas for discussion, provide language skills and encourage confidence. The urgency of this article lays in the fact that the present educational process uses not only traditional methods of teaching English but enough innovational ones which carry out linguistic, psychological, general educational, country research, culturally educational aspects.

Keywords: aspect, style, authentic literature, impact, forms of education, gameplaying practice, creative skills.

Постановка проблеми. Освоєння іноземної мови – це копіткий та тривалий процес, який важко переоцінити в сучасному світі.

Форми навчання забезпечують підготовку студентів в широких напрямках в сфері науки, техніки, мистецтва, соціального розвитку, природи, географії та інших.

Необхідно визначити інноваційний характер шляхів поєднання роботи в аудиторії з автентичним матеріалом та мистецтвом, яке відображає цей матеріал наживо, в реальному житті та дає змогу розвинути творчі здібності учнів, відчутти особливості стилю мови та розвинути мовленнєві навички.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Багато методистів звертаються на своїх заняттях до аналізу творів письменників, мову яких вони викладають. Дослідження Антипової А.М., Богданової О.Ю., Леонової С.О., Чертової В.Ф.

та інших пропонують та аналізують методи поглибленого вивчення драматургії великого майстра «золотого століття» У. Шекспіра та його унікального твору «Ромео та Джульєтта» [4; 8; 9; 10]. В їх дослідженнях подається в більшості художній аналіз твору, характеристика героїв та їх поведінка, розгляд їх дій та почуттів, методи обговорення матеріалу та застосування його на заняттях з іноземної мови. Не так часто обговорюються методи виявлення різниці стиля стародавньої та сучасної мов, введення граматики властивій жанру поезії та визначення художніх засобів, використаних майстром.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Методисти часто проводять різноманітний аналіз твору, використовуючи різні аспекти (мовленнєвий, психологічний, загальноосвітній, країнознавчий, культурно

освітній) відокремлено один від одного, що не дає учням усвідомити твір в повному обсязі та проробити всі види мовленнєвої діяльності на занятті. Упущенням є той факт, що не було запропоновано провести похід до театру разом з викладачем, щоб ознайомитись з героями в реальному житті та перенести ці враження на заняття, відчути атмосферу того часу та зрозуміти перебіг подій більш детально перед тим, як прочитати автентичний текст та усвідомити події.

Проблема полягає в тому, що сучасна методика пропонує в більшості випадків роботу тільки в аудиторії, що не може заохотити учнів розкрити свій потенціал творчої діяльності в повному обсязі, відчути дух того часу, де відбувається дія та проаналізувати мову країни, яку вони вивчають.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Не дивлячись на поширення лексичних та граматичних знань, існує ще ряд різноманітних шляхів де ми можемо продовжувати оскаржувати їх та які ми можемо розвивати, щоб досягти використання мови найбільш майстерно.

Учні повинні розвивати критичний погляд на аналіз, оцінюючи, синтезуючи нову інформацію, різницю в стилях рідної та англійської мов, читаючи автентичну літературу письменників, мову яких вони вивчають.

Студенти повинні будувати мовленнєві навички та стратегію, розвивати знання та світогляд взагалі.

Аналіз матеріалу, а саме найкращих методичних засобів, які використовуються для більш інтенсивного вивчення англійської мови, заохочення студентів та досягнення позитивних результатів, надає викладачу широкий спектр дій та методів в цьому процесі.

Задача викладача створити на занятті атмосферу дружньої та вільної обстановки, щоб студенти могли продемонструвати свої творчі здібності та знання, отримані на попередніх заняттях чи після перегляду постановки театральних п'єс, авторами яких є письменники, мову яких вони вивчають.

Виклад основного матеріалу дослідження. Шедевром світової класики є відома всім трагедія У. Шекспіра «Ромео і Джульєтта», яка не втрачає своєї актуальності в наші дні.

Театральні рольові ігри після відвідування театру підштовхують студентів не використовувати прості відповіді, надихає студентів модернізувати відповіді та мислити більш точними словами, використовуючи ідіоми в різних ситуаціях. Широко сприймається те, що бесіди англійською мовою дуже важливі для лінгвістичного розвитку студентів.

Яка користь в використанні рольової гри та обговоренні вистави?

Це спонукає виступаючого думати з позиції двох сторін аргументу, підвищувати впевненість при говорінні, тому що студенти грають, а це їм цікаво.

Бесіди на англійській мові, які широко визнаються в методиці, повинні бути з'єднані не тільки з лексичним матеріалом, граматику, фонетику, але також з мистецтвом для загального світогляду, театральної творчості в рольових іграх, здібності показати свою діяльність впевнено на уявній сцені з аудиторією глядачів в дружній атмосфері, з вільним володінням мови на основі враження від спек-

таклю, вивчення авторської презентації, вивчення автентичного матеріалу [1–7]. Така робота допомагає студентам провести наукове дослідження походження ідіом, сленгу, синонімів та обговорити словниковий вибір англійської мови з метою розширення свого словника.

Ця стаття підтверджує те, що найкращий метод розвитку дискусійних навичок становить в використанні рольової гри. Студенти діляться ідеями з партнером та іншою групою в формі піраміди.

В методиці існують два види аналізу заняття викладача. Перший – самоаналіз. Другий вид – це аналіз присутніми. Обмін думками під час аналізу є чудовою нагодою підвищити свій професійний рівень, а присутні можуть використати найбільш цікаві методи в своїй практиці.

Актуальність статті в тому, що теперішній навчальний процес використовує не тільки традиційні методи викладання англійської мови, але й доволі інноваційні, які несуть в собі мовленнєвий, психологічний, загальноосвітній, країнознавчий та культурно освітній аспекти.

Вивчення іноземної мови, а саме англійської, складає багатогранний, складний та одночасно цікавий процес.

Цей процес включає в собі декілька аспектів:

1. Мовленнєвий, який забезпечує знання структури англійської мови в сфері граматики, правил та особливостей фонетики, лексичного навантаження мови та способів її перекладу на рідну мову і навпаки.

2. Психологічний, що виявляє емоційний стан та готовність студента до вивчення іноземної мови, його цілеспрямованість та прагнення досягти позитивних результатів.

3. Загальноосвітній аспект знайомить студентів з історією виникнення англійської мови з країнами, де спілкуються на цій мові, навичками та традиціями англословного населення.

4. Країнознавчий аспект досліджує, систематизує, узагальнює дані про природу, населення, внутрішні просторові відмінності країни. На сучасному етапі країнознавчі дослідження мають переважно природно-історичне та соціально-економічне спрямування.

5. Культурно освітній аспект являє собою найбільш особливий та яскравий, розкриває характер мистецтва, літератури та ідеї винаходу шляхів, ознайомлення студентів із видатними драматургами, письменниками англословних країн, розвитком театрального та образотворчого сучасного та стародавнього мистецтва.

Це все сприяє стрімкому розвитку знань та вмінь практичного та теоретичного застосування мови, веде до вільного володіння мовою та забезпечує високий рівень її удосконалення, мовленнєвої компетенції та загальноосвітніх знань, що роблять молоду людину більш обізнаною на різних рівнях нашого життя.

Цікавим методом заохочення студентів до вивчення іноземної мови, зацікавлення тематикою драматургії англійських письменників, показу іншої сторони вивчення англійської мови являє собою театр, що розкриває дух того часу та виявляє різні стилі при перекладі на рідну мову англословної драматургії.

Походи до театру, зустріч з видатними акторами сучасності та їх вміння перевтілюватись

в героїв іншої країни та часу, доторкнутись до прекрасного, отримати знання що до драматургії мови, яку вивчають, познати історію та відчуття духу того часу ведуть до більш поглибленого відчуття мови та рис її відродження та змін.

Особливий дух театру, який починається з гардеробу, красота приміщення, портрети видатних театральних акторів та знайомство з ними роблять своє діло. Все це захоплює, залучає, робить почуття вищими та яскравішими, вчить та навчає зрозуміти глибину та важливість цієї події.

Крім того, студенти проводять свій вільний час в колективі, в якому вони навчаються, що виховує дружні стосунки, привчає знаходити щасливі моменти життя та отримати досвід гарного проведення часу.

Можливо після такої події студентам знадобиться ще раз поринути в світ поезії або драматургії та перечитати те, що вони побачили на сцені театру, а потім, коли знання англійської мови дійдуть до свого вищого рівня, прочитати в оригіналі той чи інший твір.

Дуже цікавою для студентів є творчість геніального англійського драматурга доби Відродження Уільяма Шекспіра та його відома історія любові та ненависті по мотивах трагедії «Ромео та Джульєтта». Театральна постановка цього твору була приурочена до 450-ліття з дня народження великого майстра. Здається, що потрапляєш в світ Шекспіра, де вирішуються злободенні проблеми між людьми, які ведуть до любові, дружби, підтримки і в цей же час, де вирує ненависть, злоба, смерть та нещастя.

Відомий поет О.С. Пушкін оцінив цей твір: «До чого изумителен Шекспир! Не могу прийти в себя. Как мелок по сравнению с ним Байрон – трагик! После чтения Шекспира у меня кружится голова. Я как-будто гляжу в бездну» [3, с. 147–148].

Слова цього великого майстра підтверджують всю глибину та красу творів Шекспіра. Творчість У. Шекспіра завжди буде в моді. Сьогодні цей спектакль здається дуже важливим не тільки для глядача, але і для театру взагалі. І це не тільки тому, що «Ромео і Джульєтта» являє собою один з кращих літературних шедеврів, який нагадує людям про любов, безкорисливість, дружбу, відвертість, співчуття, підтримку, самопожертву, але і стає протестом проти ненависті, злоби, непорозуміння людської душі, що з давніх давен руйнують тіло та душу, не дають людині поводитись так, як велить йому серце.

Цей спектакль показує студентам як ненависть може породжувати ненависть, а злоба заохочувати злобу. Ось тому ця постановка вчить молоде покоління задуматись, відчутти, усвідомити як треба жити та діяти, бо це також сучасна проблема. В цьому його психологічний позитивний вплив на людину, особливо молоду, яка знаходиться ще на етапі формування свого світогляду.

Сьогоднішня театральна критика називає цю шекспірівську п'єсу «трагедією історичних переможців». Ромео і Джульєтта пішли з життя, але зупинили безглузду ворожнечу двох кланів. Монтеккі та Капулетті остаточно зрозуміли до чого привела ненависть і що деякі речі не можна повернути.

Бачиться, що спектакль в якійсь мірі може допомогти студентам відчутти силу руйнівності ненависті, безглуздості, ворожості.

Відносно до цієї п'єси та подій, які відбуваються в країні, вони набувають новий зміст, більш гострий та буденний, бо будь-яка війна між європейцями – громадянська. Всі ці ідеї та думки закладені режисером та авторами в спектакль для різних поколінь та поглядів на життя.

Спектакль показує, що все це зло очищується стражданням, хоча можливо було цьому запобігти.

Стосовно всесвітньої драматургії, то не так багато таких сюжетів, а великих сюжетів – одиниці.

Кожне покоління має свого Гамлета, свого Ромео та свою Джульєтту.

Сценічна історія «Ромео та Джульєтта» дуже багата на спектаклі, фільми, перекази [6–7]. Тому виникає питання: Чому?

Чому цей твір дуже особливий для наших студентів, для молоді взагалі. Було проведено ряд важливих досліджень в популярних бібліотеках світу (Гарвардській, Оксфордській), після чого вчені дістали висновку «Ромео та Джульєтта» – найбільш читаний твір. Першість визначали по потертості сторінок. Здається щось магнетичне закладене в цій п'єсі. Ми всі знаємо, що любов у кожного своя, а у Ромео і Джульєтти вона особлива. Коли ми розмовляємо про любов, ми розуміємо про що ми ведемо бесіду, бо ми спираємось на свій досвід. Про що ця історія? Ця історія про особливе кохання. Не кожна людина спроможна вбити себе із-за розлуки з коханою людиною. Ромео та Джульєтта змогли це зробити. Це означає, що їх кохання надзвичайне. Але наша задача пояснювати студентам, що з кожної складної ситуації є вихід. Не має потреби вдаватись до крайнощів. Природньо, що кожному хотілось би бути такими, як вони та зрозуміти в чому їх сила. Невідомо всі хотіли б так кохати і щоб їх так кохали. Це вчить наше молоде покоління, що є речі, які вони повинні цінувати, поважати та зберігати в житті.

Хотілось би багато розмовляти про творчість У. Шекспіра, але це дуже складно, бо кожний його твір настільки самодостатній, що говорить сам за себе. Коли виникають такі глобальні теми, слова стають приблизними та дрібними. Але все ж таки необхідно перенести обговорення ідей твору та вражень від нього на заняття з іноземної мови. Дискусії на цю тему дуже важливі. Ромео і Джульєтта жили в такій атмосфері, де любов не мала вижити. В чому фатальний поворот цієї історії? Ромео та Джульєтта не мали такої думки, щоб підійти до батьків та спитати як їм бути. Генетична пам'ять Джульєтти, атмосфера ненависті та ворожнечі в домі такі, що вона не роздумуючи, вирішується на відчайдушний крок – вінчання. Вона не в змозі відкритись батькам зі своєю проблемою, запитати поради. В цьому і весь жах. Тому дуже важливо обговорювати цю ситуацію зі студентами, бо в наш час також багато сімей, де кожен живе своїм життям, де дитина відчуває себе самотньою і намагається вижити самостійно. В деяких доленосних моментах необхідна підтримка та мудра порада.

Чому постановка називається «Джульєтта та Ромео», тому що з точки зору режисера саме Джульєтта являє собою головну рушійну силу історії, саме вона здійснює головні доленосні вчинки. Чоловік завжди здійснював героїчні вчинки в ім'я жінки.

Цей факт виховує молодих чоловіків відноситись з повагою до жінки, цінувати її та берегти.

Ми всі звикли до фіналу п'єси в перекладі М. Грекова: «Нет повести печальнее на свете, чем повесть о Ромео и Джульетте» [2, с. 19]. Але ж в оригінальному тексті п'єси Джульєтта знаходиться на першому місці.

For never was a story of more woe
Than this of Juliet and her Romeo
(...історія о Джульєтти та Ромео...) [1, с. 144]
В цій п'єсі стільки всього про сьогоднішня!

У. Шекспір поклав в основу сюжету ворожнечу двох кланів, але ні слова не сказав про причини вікового конфлікту. Виникає питання: Чому? Бо ніхто із сторін вже не пам'ятав причину та чому почали воювати. Закляті вороги давним давно забули, чому і нащо. Вже тоді У. Шекспір дав зрозуміти, що протистояння та війна не приведе ні до чого гарного. У війні нема майбутнього, хоча історія була написана більш ніж чотириста років тому, а стала актуальною і в наш час.

Перегляд п'єси студентами несе в собі багато нового, цікавого та корисного. Творчість У. Шекспіра завжди буде в моді. Його герої – це яскраві індивідуальності. Обговорення цього твору на заняттях зробить його жвавим та яскравим, розкриє творчий хист кожного студента, придасть заняттю невимушеність.

На занятті викладач має використовувати матеріал п'єси для дискусій, рольових ігор, визначення ідей цього твору на англійській мові та їх важливість для життя. Студентам потрібно надати можливість оцінити творчість великого творця, відчуті глибину цього твору, усвідомити духовні цінності, висловити судження щодо морального вибору. Студенти зможуть відчуті гру слів при перекладі та усвідомити різницю в стилях рідної та англійської мови, активізувати мовленнєву

та розумову діяльність, монологічне та діалогічне мовлення, закріпити лексичний матеріал. Це дає можливість навчити студентів декламувати англійську поезію, аналізувати ліричний твір на основі індивідуального сприйняття, познати феномен Шекспіра та майстерність його слова.

Висновки з даного дослідження. Роблячи підсумок необхідно відмітити, що учні отримають користь від рольових ігор так, як це стимулює мислення, допомагає впевненості звучати природньо, дає час щось подумати та сформулювати думку, знайомить з літературою англійського письменника. Відвідування театру виховує любов до прекрасного.

На основі вище викладеного матеріалу ми можемо зробити висновок, що інноваційний характер викладення англійської мови включає в собі різні методичні засоби, які поглиблюють знання студента, поширюють його світогляд, заохочують до вивчення іноземної мови, дають можливість поринути в її культуру, розкрити її особливості та привести до етапу вільного володіння та розуміння стилю, гри слів та складності перекладу.

Автори статті пропонують підвищити роль викладача, яка повинна полягати в тому, щоб відвідати театральну постановку з групою студентів, полегшити вибір ідей для дискусій, забезпечити розвиток мовленнєвих навичок та підбадьорювати впевненість при вивченні іноземної мови.

Велику роль в цьому процесі грає заохочування студентів викладачем з метою стимулювання їх бажання працювати та вчитись.

Стає зрозумілим, що такі підходи в методиці викладання англійської мови включають в собі всі аспекти: мовленнєвий, психологічний, крайнознавчий, загальноосвітній та культурно освітній, а людина, вивчаючи таким чином іноземну мову, має більш гнучке та оригінальне мислення.

Список літератури:

1. William Shakespeare. *Romeo and Juliet*. pub. 1597. P. 144.
2. Н. Греков перевод William Shakespeare. *Romeo and Juliet*. pub. Светоч. 1862. № 4. P. 19.
3. Пушкин А.С. Письмо к Раевскому Н.Н. 1825. Москва : Издательство Книга 1989. Серия «Пушкинская библиотека». Т. 1. С. 147–148.
4. Шведов Ю.Ф. Эволюция шекспировской трагедии. Москва, 1975.
5. Alvin Ward «12 Facts About William Shakespeare`s Romeo and Juliet» 29 October 2019 – LiveLib.
6. British Council «Shakespeare Lives at Schools». 2016. RSC Royal Shakespeare Company.
7. British Council «Mix the Play British Council» Online Course «Learn English together with Shakespeare». 2016. Shakespearelives.org.
8. Антипова Сборник статей. 2019. «Literary criticism». Literes.
9. J.G. Джей Джи. «Ромео и Джульетта-анализ твору». 2020. Довідник цікавих фактів та корисних знань.
10. Богданова О.Ю., Леонова С.А., Чертова В.Ф. «Методика преподавания литературы». Москва, 2000.

References:

1. William Shakespeare. *Romeo and Juliet*. pub. 1597. 144 p.
2. N. Grekov perevod. Viliem Shekspie «Romeo end Juliet» [N. Grekov translation. William Shakespeare «Romeo and Juliet»]. Svetoch, 1862, vol. 4, 19 p.
3. A.S. Pushkin «Pismo k N.N. Pоеvskomу», 1825 [A. Pushkin «The letter to N. Raevsky», 1825]. Moskva: Izdatelstvo Kniga, 1989. Seria «Pushkinskaya biblioteka», T. 1, pp. 147–148.
4. Shvedov, Yu. (1975). Evolucia shekspirovskoi tragedii [Evolution of Shakespeare tragedy]. Moskva.
5. Alvin Ward «12 Facts About William Shakespeare`s» *Romeo and Juliet* 29 October 2019 – LiveLib.
6. British Council «Shakespeare Lives at Schools». 2016. RSC Royal Shakespeare Company.
7. British Council «Mix the Play British Council» Online Course «Learn English together with Shakespeare». 2016. Shakespearelives.org
8. Antypova, A. (2019). Sbornik statey [Collection of Scientific Articles]. Literary Criticism Litres.
9. J.G. Gay Gee (2020). «Romeo end Juliet – analiz tvorw». Dovidnik cikavyh faktiv ta korysnyh znan [Romeo and Juliet – analysis of work]. Handbook of interesting facts and useful studies].
10. Bogdanova, O., Leonova, S., & Chertova, V. (2000). Metodika prepodavania literatury [Methodology of teaching literature]. Moskva.